

ДОКЛАД

за извършения годишен мониторинг през 2021 година на територията, управлявана от ТП „ДГС Самоков“

Настоящият доклад се изготвя във връзка с изпълнението и спазването на Принцип 8 от Националния стандарт за отговорно управление на горите в България (FSC-STD-BGR-01-2016 V-1), и произтичащите ни задължения за извършване на мониторинг и оценка на въздействието от дейностите по управление на ТП „ДГС Самоков“ върху социалната и природната среда, както и на промените в състоянието на околната и социалната среда.

Мониторингът за въздействие на дейностите по управление върху природната и социалната среда е осъществен съгласно Приложение № 7 от Националния FSC® стандарт на България за оценка на управлението на горите в България.

Резултатите от проведения мониторинг са систематизирани и се представят в съответствие с утвърдена «Система за мониторинг на територията на ТП „ДГС Самоков“».

Общата площ на ТП „ДГС Самоков“ към 31.12.2021 г. е 57062 ха., от които 31039 ха. държавна горска територия, 17634 ха. общинска горска територия, 7906 ха. частна горска територия и 483 ха. горска територия, собственост на юридически лица.

Горите са с различни високи консервационни стойности /ВКС/, като някои попадат в повече от една категория. Това прави съответната горска единица особено значима за поддържане и повишаване на всички идентифицирани консервационни стойности.

1.1. Финансов план на стопанството

ТП „ДГС Самоков“ администрира приходите самостоятелно, като превежда в централното управление на „ЮЗДП“ ДП Благоевград положителната разлика между приходите и разходите, предвидени във финансовия му план, както и средствата, необходими за формиране на фонд „Инвестиции в горите“.

За 2021 г. финансов резултат на стопанството е положителен.

Извършените горскостопански дейности на територията на ТП „ДГС Самоков“ през 2021 година са в следните основни направления: лесокултурни дейности, дърводобив, добив на недървесни горски продукти, поддръжка и ремонт на горски пътища.

Лесокултурни дейности:

- произведени фиданки в горски разсадник – 106652 бр.;
- почистване на площи за залесяване – 106 дка;
- подготовка на почвата за залесяване – 106 дка;
- залесяване – 106 дка;
- попълване на горски култури – 12,8 дка;
- отглеждане на горски култури чрез ръчно плевене и разрохкване на почвата в терасите, изсичане на издънки и изрязване на плевелите със сърп – 236,83 дка;
- подпомагане на естествено възобновяване – 458 дка;
- маркирана стояща дървесина – 66970 м³;
- направа на минерализовани ивици 21600 л. м.;
- почистени лесокултурни прегради – 21000 л. м.;
- почистени бариерни прегради – 7000 л. м.

Извършените лесокултурни дейности са изпълнени със собствени работници при спазване на действащата нормативна уредба.

Попълва се „Лист за предварителна идентификация на ключови елементи и определяне потенциалните екологични и социални въздействия. Дефиниране на мерки за опазване при маркиране и дърводобив“ от служители при маркиране и се окомплектоват в досието на насаждението. Обобщават се съобразно предписанията в доклада за ГВКС. Представят се при поискване от заинтересованите лица.

В технологичен план и карнет описа се отразяват съответните видове и консервационни стойности на съответния подотдел. На базата на проведените мониторингови наблюдения се разписват и специфични предписания за изпълнение на горскостопанските дейности с цел съхраняване на установените консервационни стойности. На терен от служителите на ТП „ДГС Самоков“ се следи за правилното

прилагане на поставените за спазване на допълнителните изисквания по отношение на ГВСК, видовете и местообитанията.

При започване и приключване на дърводобивна дейност в обект със съответните му подотдели се правят приемо-предавателни протоколи и карти за пътищата водещи до и от подотделите до републиканска пътна мрежа и тези протоколи се съгласуват при започване и при окончателно приключване на работите в обекта с кметовете на населените места където попадат подотделите.

Недървесни горски продукти:

- продадени 626 бр. коледни елхи;
- дадено разрешително за бране на 1000 кг. листа от малина;
- дадено разрешително за бране на 500 кг. стрък очанка;
- дадено разрешително за бране на 1000 кг. иглолистни шишарки от клек;
- дадено позволително за ползване на недървесни горски продукти на 7^{-ем} физически лица за бране на гъби;

Добитата и реализирана дървесина:

Общо са добити 43450 м³ лежаща дървесина, в т.ч.:

- 42237 м³ промишлен дърводобив;
- 1213 м³ на физически лица за собствени нужди.

Добивът и реализацията на дървесината са извършени след проведени процедури по реда на *Наредбата за условията и реда за възлагане изпълнението на дейности в горски територии – държавна и общинска собственост, и за ползването на дървесина и недървесни горски продукти* при спазване на действащата нормативна уредба.

През 2021 година са сключени договори с 28 броя фирми, които са запознати с изискванията на стандарта.

Поддръжка и ремонт на пътища:

Със собствена техника там където е необходимо се извършва ремонт и поддръжка на съществуващи държавни горски пътища. Фирмите, извършващи дърводобивни дейности, са информирани за задължението им по договор да ги опазват и поддържат, и са им издавани разрешителни за достъп на превозните средства.

1.2. Социални споразумения

Към разглеждания период няма сключен колективен трудов договор между работодателя и работещите в ТП „ДГС Самоков“.

Няма сключени допълнителни договорени условия за работещите извън индивидуалното трудово договаряне.

Няма постъпили жалби от страна на работещите.

1.3. План/програма за обучение и квалификация на персонала

През 2021 г., са проведени обучения по горска сертификация, ловно стопанство във връзка с африканската чума по свинете, годишно данъчно и счетоводно приключване, данъчно законодателство, семинар по ЗОП, обучения свързани с изпирането на пари, обучение „ТРЗ“, човешки ресурси, по лесозащита.

Проведените обучения са извършени от външни обучители. Няма издадени лицензи и удостоверения.

1.4. Здравословни и безопасни условия на труд вкл. на работниците на подизпълнителите

През изминалата година с цел подобряване условията на труд на служителите в ТП „ДГС Самоков“ е:

- закупено униформено представително, униформено теренно и работно облекло;
- попълнени и подписани са в съответните срокове инструктажните книги и проверовъчните листи за работещите, в т.ч. и на външните подизпълнители;
- направени са обучения и инструктажи за здравословни и безопасни условия на труд на персонала в стопанството и работниците на подизпълнителите. При започване на дейност на всички работници на фирмите, които ще извършват някаква дейност в държавните горски територии се извършва „Първоначален инструктаж за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд и изисквания при провеждане на горскостопанските дейности“, а ежесечно се извършва и попълва „Лист за проверка за осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд, изправност на техниката и спазване на изискванията за изпълнение на горскостопански дейности“;
- няма регистрирани трудови злоупотреки в стопанството през 2021 г.;
- трудоустроените лица са 4^{-ма} служители, от които един пом. лесничей, двама горски стражари и един служител човешки ресурси;
- няма предоставени обезщетения;

През 2021 г. в административната сграда на стопанството се приключи извършването на вътрешния основен ремонт.

1.5. Ангажиране на заинтересованите страни

В ТП „ДГС Самоков“ ежегодно се прави преглед на изготвения „Списък на заинтересованите страни“ и се допълва при настъпили промени.

С общините и кметствата са проведени необходимите срещи, свързани с обичайната дейност и възможности за поставяне на различни проблеми. Разглеждани са въпроси относно задоволяване нуждите на местното население с дърва за огрев и дървен материал за собствени нужди.

На заинтересованите страни се предоставя информация за горскостопанските дейности по подотдели и местности, за забранените за паша територии на стопанството.

Кореспонденцията със заинтересованите страни се води и чрез писма и по електронен път. Не са редки случаите за обсъждане на въпроси устно по телефона или чрез явни разговори.

Няма промени в планираните горскостопански практики в резултат от споразумения и предложения от заинтересованите страни.

1.6. Незаконни/нерегламентирани дейности в горите

Във връзка с охраната на горските територии, стопанството е разделено на 30 охранителни участъка. Служителите, отговарящи за опазването на горските територии, са 6 старши лесничей, 3 пом. лесничей и 25 горски стражари.

През 2021 г. от служители на ТП „ДГС Самоков“ са извършени 2614 броя проверки по дисциплината на ползване на обекти за добив на дървесина и 40 бр. ловци.

През 2021 г. са констатирани 244 бр. нарушения. За 126 бр. от тях са съставени АУАН по Закона за горите, останалите 118 бр. нарушения са от неизвестен извършител.

Като средства, послужили за извършване на нарушения, с актове и констативни протоколи са задържани 6 бр. МПС, 8 бр. каруци, 1 бр. БМТ и 1 бр. звукова примамка. По извършените нарушения е конфискувана и 132,32 м³ едра строителна дървесина и 26,20 пр. м³ дърва.

На територията на стопанството са извършени 24 броя проверки от външни контролни органи.

1.7. Изпълнение на горскостопанския план

ТП „ДГС Самоков“ изпълнява ритмично и планово предвидените по ГСП горскостопански дейности.

1.8. Промени в границите, собствеността, функционалността и предназначението на територии в рамките на стопанството

През 2021 година няма промяна в границите на ТП „ДГС Самоков“, собствеността на горските територии и предназначението им. Няма обявени нови защитени територии.

1.9. Здравословно състояние на гората

Здравословното състояние на горите на територията на ТП „ДГС Самоков“ е сравнително добро. За 2021 год. са регистрирани 61 бр. сигнални листа, от които:

- корояди - 23 бр.;
- ветролом и ветровал (игл.) - 5 бр.;
- снеговал (игл.) - 1 бр.;
- снеговал (шир.) - 2 бр.;
- снеголом и снеговал (игл.) - 17 бр.;
- снеголом (шир.) - 1 бр.;
- ветролом (шир.) - 3 бр.;
- съхнене на бял бор - 4 бр.;
- съхнене на смърча - 2 бр.;
- полягане на пониците /разсадник/ - 1 бр.;
- плевели /разсадник/ - 1 бр.;
- мишевидни гризачи /разсадник/ - 1 бр.

Нападенията от корояди са сравнително по-малко от други години. Своевременното провеждане на санитарни и принудителни сечи за усвояване на увредената дървесина през последните години ограничи размножаването и разпространението на короядите на територията на стопанството.

Основните причини за провеждане на принудителни сечи са мокрите снегове и поривистия вятър. Повалените и пречупени дървета са единично пръснати из цялата площ на насажденията и не превишават пет на сто от общия запас. Уврежданията причинени от абиотични фактори, като снеголом, снеговал, ветролом, ветровал, които засягат най-вече иглолистните ни гори са незначителни.

Проведени са принудителни и санитарни сечи с процент на повредата до 5 % върху площ от 218 ха.

След извършени лесопатологични обследвания и заложили мероприятия са проведени сечи в подотдели за 2021 г. с процент на повреда над 5 % върху площ от 13,4 ха.

Изпълнени са мероприятията по предвидени сечи за 2021 г. по Приложение № 13 от Наредба № 9/2019 г. върху площ от 5,1 ха.

Проведени са санитарни сечи, предвидени по ГСП на площ от 21,3 ха.

В началото на лятото възникна низов горски пожар в 40 годишна иглолистна склопена култура, държавна собственост на площ от 0,4 ха, но без нанесени щети.

1.10. Ползване/добиви и горскостопански дейности

За 2021 г. от държавните горски територии са добити:

- Дървесина – 43450 м³ от различни категории и сортименти: трупи за бичене, обли греди, ритловици, технологична дървесина, ОЗМ, дърва за огрев, като площта по видове проведени сечи е 570,7 ха. за възобновителни и 566,7 ха. за отгледни.

1.11. Гори с висока конзервационна стойност

Във връзка с мониторинга за наличие на ВКС 1.1, ежегодно се проверява в РИОСВ или на интернет страницата им за новосъздадени защитени територии и/или зони, както и за ограничения посочени в заповедите за обявяването им, наличие на планове за управлението им и техните изисквания. През изминалата 2021 година няма настъпили промени в границите/състоянието на защитените зони и територии:

- Обявени по реда на Закона за защитените територии (ЗЗТ);
- Обявени по реда на Закона за биологичното разнообразие (ЗБР) и по Директива 92/43/ЕЕС от 21 май 1992 година, за запазването на природните местообитания на дивата флора и фауна (наричана за кратко Директива за местообитанията);

- Обявени по Директива 79/409/ЕЕС от 2 април 1979 година, за опазването на дивите птици (наричана за кратко Директива за птиците).

ТП „ДГС Самоков“ участва активно в извършвания мониторинг на кафявата мечка в периода 09-11 октомври 2021 г., провеждан в рамките на Националната система за мониторинг на състоянието на биологичното разнообразие организиран от Изпълнителна агенция по околна среда към Министерство на околната среда и водите. Маршрута попадащ на територията на стопанството е м. „Белчински ханове“ – м. „Изворо“ – м. „Бандерата“ – м. „Зекирица“.

Извършения мониторинг на Горите с висока конзервационна стойност ВКС.3 обхваща всички екосистеми попадащи в държавните горски територии, включително Гори във фаза на старост и Представителни образци от естествени екосистеми на територията на ТП „ДГС Самоков“, показва, че горите в обособените ВКС са в добро здравословно състояние.

Във връзка с мониторинга на горите с ВКС 2 не са установени промени в състоянието на горските ландшафти.

Извършеният мониторинг на горите с ВКС 3, включително Гори във фаза на старост показва, че горите в обособените ВКС са в добро здравословно състояние. При извършения мониторинг на насажденията попадащи в екосистемата (ВКС 3) е установено, че няма промени в здравословното състояние, динамика на структурата и състава, сукцесионни процеси, негативни тенденции.

Във връзка с мониторинга на горите с ВКС 4 не са установени промени в състоянието на горите, представляващи екосистемни услуги.

Във връзка с мониторинга на горите с ВКС 6 не са установени промени в състоянието на горите с решаващо значение за съхраняване културните ценности и традиции.

1.12. Представителни образци от естествени горски екосистеми

На територията на стопанството са установени потенциални гори в последната фаза на своето развитие/фаза на старост, които със своята специфична структура и функционалност са местообитание на комплекс от видове от различни екологични и биологични групи.

Горите във фаза на старост се характеризират с наличие на стари живи дървета, дървета с изсъхнали, деформирани или счупени върхове и клони, дървета с хралупи, стоящи или паднали едроразмерни мъртви дървета, които са в различни фази на разпадане. В голямата си част тези насаждения имат неравномерна пространствена и възрастова структура.

Със заповед № РД 49-421/02.11.2016 г. изменена със заповед № РД 49-493/03.12.2016 г. на Министъра на земеделието и храните в района на ТП „ДГС Самоков“ са определени 114 броя подотдели с обща площ 527,6 ха като гори във фаза на старост в държавни горски територии и попадащи в защитени зони от Натура 2000, като е записано, че същите са по ГСП 2014 г.

Със заповед № РД 49-330/10.11.2020 г. на Министъра на земеделието, храните и горите в района на ТП „ДГС Самоков“ са определени 81 броя подотдели с обща площ 406,7 ха като гори във фаза на старост в държавни горски територии и попадащи в защитени зони от Натура 2000, като е записано, че същите са по ГСП 2014 г.

Във връзка с изискванията на принцип 6, критерий 6.5, индикатори 6.5.1 – 6.5.6 от Националния стандарт за отговорно управление на горите в България (FSC-STD-BGR-01-2016 V-1), със заповед на

Директора на ТП „ДГС Самоков“ са определени отделите и подотделите, възприети като представителни образци на основните естествени екосистеми и горите във фаза на старост с обща площ 3137,4 ха, което е 10 % от залесените горски територии.

1.13. Въздействие на дейностите по управление върху околната среда

При планирането и провеждането на всички горскостопански мероприятия през 2021 г. са спазени препоръките и указанията за стопанисване на съответната ВКС.

След приключване на сечите в държавните горски територии през 2021 година и извършените оценки на въздействието на изведената сеч върху ключови елементи на околната среда, съседни имоти и инфраструктура на територията на ТП „ДГС Самоков“, се установи:

- Повреди по подраста в насажденията с извършена оценка - установени са минимални повреди;
- Повреди по оставащия дървостой над допустимите (над 2 % по брой от оставащите на корен дървета) - установени са върху минимален брой в рамките на допустимото;
- Създаване на условия за активиране на почвената ерозия – тракторните и коларски пътища не са с опасности за развитие на ерозионни процеси;
- Оставяне на мъртва дървесина - в насажденията с изведени сечи е налична стояща и лежаща мъртва дървесина;
- Въздействие върху идентифицираното биоразнообразие - при установяване се описва в технологичния план и карнет описа на насаждението и се дават мерките за тяхното опазване;
- Водни ресурси на територията и/или в близост до насажденията - при наличие на водни течения в листа за предварителна оценка са дефинирани мерките за опазване;
- Въздействия върху съседни насаждения – не са констатирани неблагоприятни въздействия върху почвата, в резултат на извоза на дървесина;
- Въздействие върху съседни имоти и инфраструктура - не са констатирани неблагоприятни въздействия;
- Наличие на отпадъци в горските територии – има констатирани случаи, като са взети мерки за почистването им;
- При необходимост се извършва ремонт на постоянните и временни горски пътища.

На територията на стопанството не е установено наличие на инвазивни за страната дървесни и животински видове.

Ежегодно се извършва мониторинг на биологичното разнообразие и на редки, застрашени и изчезващи горски екосистеми.

Проведените мероприятия не са указали отрицателно въздействие върху околната среда.

1.14. Въздействие на дейностите по управление върху социалната среда

Принцип 2 от Стандарта на FSC® задължава стопанството да поддържа и насърчава социалното и икономическо благополучие на местните общности.

Няма подадени жалби и сигнали, свързани с правата и собствеността на местните общности, засегнати и заинтересовани страни.

Няма отрицателни въздействия върху източници на питейна вода.

Стопанството предоставя до една трета от годишното си ползване на дървесина за добив или за преработване на търговци, които отговарят на изискванията на чл. 115 от ЗГ, и на местни фирми, добиващи и преработващи недървесни горски продукти.

Жителите на Община Самоков, закупуват дърва за огрев от склад на база установен ценоразпис и по тарифна такса на корен след представени списъци от кмета на общината и кметствата на селата. Местното население няма проблем със снабдяване с дърва за огрев.

Обектите от културно-историческо, икономическо екологично, религиозно или духовно значение за местните общности са в добро състояние. Ежегодно при необходимост се информират заинтересованите страни и се извършва контрол, като се изпълняват препоръките и указанията за стопанисване на определените ВКС б. По възможност се запазват и подобряват естетическите и защитни функции на гората (запазване на мъртви стоящи и лежащи дървета, живи единични и групи дървета с интересни интериорни качества, дървета с хралупи, стари дървета).

1.15. Промени в околната среда

Основни предизвикателства за подобряване ефективността и продуктивността на горското стопанство при спазване на принципите на горската сертификация са насочени към балансирано и отговорно отношение в различни направления – екологични, икономически и социални, които са свързани с голям брой заинтересовани страни.

Състоянието на възобновяването в горите с висока консервационна стойност е много добро, което е резултат на добрите лесовъдски практики, съчетаване и спазване на основните лесовъдски принципи при извеждане на сечите и действащата нормативна база.

Не са констатирани промени в околната среда. Няма промени в защитените територии и зони. Няма големи природни нарушения.

Биоразнообразието, устойчивостта на екосистемите и многофункционалното управление и стопанисване на горските територии са приоритет за работещите в ТП „ДГС Самоков“.

В резултат на водената политика и осъществената практика в горските територии, извършеният мониторинг показва, че ТП „ДГС Самоков“ приключва 2021 г. с добър екологичен и социален резултат.

01.03.2022 г.

пб